02/12/2019

Владика Јоаникије: Подгоричка скупштина остварење вјековне идеја српског народа о ослобођењу и уједињењу

У оквиру програма обиљежавања 800 година аутокефалности СПЦ, 101. годишњице Подгоричке скупштине и Дана уједињења Црне Горе и Србије, у организацији Српског националног савјета Црне Горе, синоћ, 1. децембра, одржана је Свечана академија у Подгорици, којој су присустововали Његово високопреосвештенство Архиепископ цетињски Митрополит црногорско-приморски г. Амфилохије и Његово преосвештенство Епископ будимљанско-никшићки г. Јоаникије.

Програм Свечане академије у препуној крипти Храма Христовог Васкрсења је почео химном Онамо, ‘намо у извођењу Српског пјевачког друштва Светосавник. Скуп је благословио Преосвећени Епископ Јоаникије, док је у име организатора поздравно слово изговорио др Момчило Вуксановић, предсједник Српског савјета.

Подгоричка скупштина је поништила срамну предају оружја окупатору 1916. године и сврстала Црну Гору у ред побједника у Великом рату, што је, истакао је др Вуксановић, и прихваћено од великих сила које су подржале уједињење јужнословенских народа:

„Подршка најзначајнијих држава свијета побједница у Великом рату потврђује да обиљежавање Подгоричке скупштине и Дана уједињење Црне Горе и Србије не представља непријатељство и подривање Црне Горе, како то неки желе злонамјерно представити, већ обавезу сјећања на славне претке и њихове подвиге.“

Он је казао да се данас покушавају преиначити чињенице које свједоче о историјској постојаности српског народа на простору Црне Горе, те да је неприхватљива иницијатива актуелне власти о поништавању одлука Велике подгоричке скупштине српског народа.

Говорећи о правима српског народа у Црној Гори, г. Вуксановић је нагласио да су му одузета готово сва стечена права: преименован је српски језик, из употребе је изопштено ћирилично писмо, кроз доношење закона о вјерским заједницама и вјерским слободама покушава се поништити канонски поредак православне Цркве у Црној Гори. Предсједник Српског савјета је става да таквим односом актуелна власт затире вишевјековни идентитет државотворног српског народа у Црној Гори и прије изазивањем озбиљних неспоразума и сукоба.

„Својеврсним притисцима и очигледном дискриминацијом владајућа партија уз помоћ мањинских народа, жели да избрише памћење православног народа на своје српско име и униформише концепт заборава и отклона од својих предака и традиционалних вриједности народа и државе Црне Горе“, истакао је Вуксановић подсјетивши да су готово исти процеси забиљежени у времену аустроугарске и фашистичке окупације. Наглашава да су код српског народа у Црној Гори присутни неизвјесност и страх за будућност и перспективу опстанка на простору Црне Горе.

Др Момчило Вуксановић је на крају поручио да се српски народ, као

државотворни и вјерујући, моли Богу за срећу и проспертитет Црне Горе и њених грађана, али да неће дозволити законом најављено отимање светиња Српске православне цркве, као и да се неће одрећи легитимних права на обиљежавање најзначајнијих вјерских националних културних празника.

Његово преосвештенство Епископ будимљанско-никшићки г. Јоаникије у својој бесједи користио је историјске податке како би приближио и објаснио смисао Подгоричке скупштине. Он је казао да сваки велики историјски догађај има своју јаку идејну основу и онај ко покушава да поништава и тај догађај и његов значај, може само себе да поништи. Такође је нагласио да се кроз тај поступак негације заправо још више истиче значај и смисао тог догађаја, што ће вријеме пред нама и показати.

„Што се тиче идејне основе Подгоричке скупштине и њених решења, она нијесу настала ту, на лицу мјеста. То је заправо стара српска идеја вјековима обогаћивана, снажена и уграђена у тај историјски догађај, а то је вјековна идеја српског народа и српских племена да се ослободе и уједине.“

Та идеја се види и у преднемањићкој, а касније и у немањићкој историји и благодарећи Немањином обједињавању Рашке и Зете, имамо развој и процват, и српског народа, и српске државе, појаснио је владика Јоаникије. Даље је објаснио да смо се тиме постали и остали, народ препознатљив међу осталим великим цивилизованим народима Европе и свијета, и по својој културу и по духовности и својој државности:

„Велика косовска трагедија и драма, која настаје са Косовском битком и послије ње, била је једна велика провјера управо те идеје. Косовска трагедија се претворила у стваралачку идеју и она је заодједнута и заодијева се стално најљепшим осјећањима и најљепшим дјелима културе и духовности до дана данашњег.“

Преосвећени Епископ Јоаникије је казао да је вријеме нашега дугога и тешкога робовања под Турцима било вријеме борбе, али и стварања: „И кроз стварање чувала се и свијест и удубљивали су се српски ствараоци, писци књижевници, сликари у ту основу нашега бића. И ронећи често у прошлост, антиципирали су будућност и васкрсење и Српске државе и српске славе.“

Подсјетио је владика да је Његош велика синтеза свега онога што је стварано до тада, и да је он најбоље разумио токове српске историје:

„Заправо Његош је обновитељ те старе српске идеје ослобођења и уједињења, косовске идеје. Он је трагични јунак косовске мисли, носио се том

идејом, као прије њега Св. Петар Цетињски, владика Василије Петровић, владика Данило Петровић.“

Битке у 19, вијеку, нарочито од велике Граховачке побједе, па преко Вучјег дола, Фундине итд, се доживљавају као освета Косова и ослобођење, са идејом уједињења цијелог српства, нагласио је Преосвећени и додао да је носилац те идеје био и краљ Никола. И химна Онамо, ‘намо манифестација је те идеје, као о и сав његов живот и борба са његовим Црногорцима до 1913. године, до ослобођења Косова и Метохије:

„Он је заправо испунио жељу свога срца из младих дана, испунио Његошев завијет, али, наравно, у историји нема идеалног, и касније ће се показати неке његове слабости које ће и њега, али и нас трагично коштати. Он је са кнезом Михаилом Обреновић потписао и један документ да се припрема свесрпско ослобођење и уједињење, али касније се све више колебао.“

Аустроугарска монархија је имала програм да се спријечи уједињење и користећи разне методе завађала је Београд и Цетиње, а када су се Балканским ратовима спојиле двије српске државе, објавиле су и рат Србији, бесједио је владика Јоаникије и подсјетио да се због осјећања јединства са Србијом у рат укључила и Црна Гора. Краљ Никола је позвао народ да га слиједе у борби за ослобођење и уједињење у једну велику држава, међутим, касније доноси одлуку о полагању оружја пред Аустроугарском.

„Послије настаје драма краља Николе, али и његовог народа. Како је вријеме пролазило и како су искушења под окупатором узимала маха, све све више видјело да ће народни гњев у једном моменту да прокуља и усмјери се према краљу.“

Обајснио је владика да велики број црногорских официра није хтио да преда оружје, те су се одметнули у шуму, и комите су постојале у готово цијелој Црној Гори. Официри су чврсто опредјељени за уједињење, а бивши предсједник Владе и министар у Влади Црне Горе, г. Андрија Радовић подноси оставку и формира Црногорски одбор за народно уједињење:

„Свештенство Црне Горе листом је за уједињење међу њима најауторитетнија личност је Митрополит Гаврило Дожић“, истакао је владика подсјетивши да су многи свештеници и монаси тада погинули од стране Аустро-угарске.

Тада се, наставио је владика, појављује и један број људи из Црне Горе који оправдава окупацију и покушава да обесмисли подвиг комита и даљу борбу за слободу:

„Имамо комите у шуми, народ опредјељен да се бори, али голорук, сиромашан. Болести су харале, али највише је харао морални пад који је тада доживио наш народ, а који се везује за пад краља Николе и његову одлуку о предаји црногорског оружја.“

Одмах послије ослобођења ових крајева по хитном поступку људи се организују да одрже Подгоричку скупштину. Наводећи имена свештеника који су дали допринос Подгоричкој скупштини, а многи су били и њени посланици, Епископ Јоаникије је казао да је међу њима био и Митрополит Гаврило Дожић чија ујединитељска улога је огромна. Одржана је Подгоричка скупштина, свргнут краљ Никола и династија Петровића:

„Опште расположење народа је било за уједињење и то је та идејна основа која је прорадила у људима. Вјековима гајено и његовано осјећање јединства се остварило.“

Објаснио је Преосвећени владика Јоаникије да се са организовањем Подгоричке скупштине журило, јер је Црна Гора хтјела што прије да спере љагу са себе, зато што је под притиком краља Николе, положила оружје и што је изашла из рата и напустила савезнике.

„Тако да је одлука Подгоричке скупштине о уједињењу и свргавању краља Николе и династије Петровића на неки начин био етички чин. У праву је био Анто Гвозденовић када је у Паризу рекао краљу Николи да је идеја уједињења српства постала народна религија, вјера народна, и да се узалудно супроставља том процесу. И заиста је тако било! Томе су свједоци и Митрополит Гаврило Дожић, Митрополит Митрофан Бан и владика Кирило Митровић, и цијело свештенство тадшње Митрополије црногорско-приморске. Слава Подгоричкој скупштини и слава ујединитељима“, закључио је своју надахнуту бесједу Његово преосвештенство Епископ будимљанско-никшићки г. Јоаникије.

У умјетничком дјелу програма учествовали су Српско пјевачко друштво Светосавник, Културно-умјетничко друштво Ђурђевданско коло, оперска дива мр Зорица Белић и гуслар Васо Ђондовић. Програм су водили Ивана Крушчић и Драган Алорић.

Јуче је у оквиру програма обиљежавања 800 година аутокефалности СПЦ, 101. годишњице Подгоричке скупштине и Дана уједињења Црне Горе и Србије у Српској кући у Подгорици, одржан и научни скуп под називом: Улога знаменитих личности из српских земаља у историји Црне Горе.

О боравку и стварању бројних црквених великодостојника, државника, политичара, научника, умјетника, писаца, неимара и публициста из српских крајева, без којих се не може замислити историја, духовни и културно-просвјетни идентитет Црне Горе, говорили су истакнути научници и интелектуалци са простора Црне Горе и региона, а скуп је благословио

митрополија црногорско-приморска

митрополија црногорско-приморска

митрополија црногорско-приморска

ТЕБИ
ЈЕ ИМЕ
ЉУБАВ
ЗАТО ШТО
ТИ ЈЕ
ИМЕ
ЈЕДИНС
ТВЕНО
ТРОЈСТЬ
митрополија црногорско-приморска

митрополија црногорско-приморска

митрополија црногорско-приморска

митрополија црногорско-приморска

митрополија црногорско-приморска

митрополија црногорско-приморска

митрополија црногорско-приморска

митрополија црногорско-приморска

митрополија црногорско-приморска

mitropolija.com